

مهدی عبداللهی دبیرگروه اقتصاد

در سال ۱۳۸۹ با آغاز اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها، تعداد ۶۴ میلیون نفر مشمول دریافت یارانه نقدی شدند. طبق قانون، شرط ادامه پرداخت یارانه، تعدیل سالانه قیمت حامل‌های انرژی و سایر اقلام بود اما این اقدام نه‌تنها صورت نگرفت، بلکه سالانه تعداد یارانه‌بگیران نیز افزایش یافت، براسنام با فشار یارانه‌ها بر منابع، از بودجه سال ۱۳۹۳ به‌بعد در همه‌سال‌ها دولت مکلف می‌شد یارانه‌سدهک‌پر درآمد (دهک‌های هشت تاده) را حذف کند. این تکلیف در برخی سال‌ها با حذف چندصد تا چند هزار نفر، اما همچنان بلا تکلیف ماند. به‌طوری‌که تعداد یارانه‌بگیران از ۶۴ میلیون نفر در سال ۱۳۸۹ با افزایش ۱۷ میلیون‌نفری به ۸۱ میلیون نفر در سال ۱۴۰۳ رسیده‌است. پرداخت یارانه نقدی به کل جمعیت کشور با دو مشکل اساسی روبرو بوده‌است. اول اینکه رقم یارانه پرداختی سهم چندانی در پوشش هزینه‌های پردرآمدها نداشته و پرداخت با عدم پرداخت آن عملاً نه‌تنها دردی از آنها را دوا نمی‌کند، بلکه موجب هدررفت این منابع، کاهش کمک‌دولت‌به‌کم‌درآمدهاومحیطن تعمیق کسری بودجه دولت در بخش هدفمندی می‌شود. برای مثال در سال ۱۴۰۲ سهم یارانه نقدی در پوشش هزینه‌های خانوار در دهک‌های نهم و دهم به ترتیب ۴ و ۲ درصد بوده‌است. اما حالا وزارت رفاه ظاهراً تصمیم جدی برای حذف یارانه سدهک بالای درآمدی گرفته و یک لایحه دوفوریتی نیز برای همین منظور به مجلس می‌فرستد. آن‌طور که گرجی‌پور، معاون وزیر رفاه می‌گوید براساس برآوردها، حذف یارانه سدهک بالای درآمدی منجر به آزادسازی حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان منابع مالی خواهد شد که این رقم می‌تواند در تأمین اعتبار لازم برای استمرار طرح کالابرگ شش مؤثری ایفا کند. تا اینجا شجاعت و جسارت وزارت رفاه قابل تقدیر است اما نکته مهم، چالش داده‌های استحقاق‌سنجی در پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان است، چالشی که در سال‌های قبل مانع اجرای کامل طرح حذف یارانه سدهک بالا شده، به نظر می‌رسد این بار نیز می‌تواند مشکل‌ساز شود، لذا ضروری است مجلس و دولت همه دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی را مأمور کمک به تکمیل داده‌های پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان برای دهک‌بندی دقیق کند.

۶ شاخص حذف یارانه نقدی پردرآمدها

در سال ۱۴۰۳ هیئت‌وزیران با توجه به لاین‌نامه اجرایی که به‌استنداز (۶) بند (الف) تبصره (۸) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۳ به تصویب رسیده، چندین شاخص را برای دهک‌بندی جدیدو همچنین حذف یارانه افراد دهک‌های بالا اعلام کرده‌است. این شاخص‌ها را به‌طورکلی در ۶ بخش می‌توان دسته‌بندی کرد: ۱. مجموع درآمد اعضای خانوار، ۲. تراکنش‌های خرید ماهانه ۳. دارایی‌های ملکی ۴. خودروهای لوکس، ۵. سفرهای خارجی و ۶. اقامت در خارج از کشور.

این ۶ شاخص به‌عنوان شاخص‌هایی که بر توانمندی مالی خانوار دلالت دارند، مدنظر قرار گرفته و احتمالاً یارانه نقدی خانوارهایی که یکی از این ۶ شاخص را داشته باشند، قطع خواهد شد. البته این فرایند به‌صورت تدریجی انجام می‌شود و احتمالاً افرادی که واجد تعداد بیشتری از این شاخص‌ها

دولت بالاخره شجاعت حذف یارانهٔ ۳ دهک بالا را پیدا کرد، اما قبل از اقدام باید چند کار انجام دهد

قبل از حذف یارانه دهک‌بندی را اصلاح کنید

هستند، در اولویت خواهند بود. این شاخص‌ها جزئیاتی دارند که در ادامه به آن‌ها پرداخته می‌شود.

۱ حذف یارانه براساس مجموع درآمد اعضای خانوار

در بخش اول، میزان مجموع درآمد اعضای خانواده مبنای دهک‌بندی و حذف یارانه است. براین اساس، خانوار یک‌نفره اگر در سال ۱۴۰۳ سه‌برابر حداقل حقوق (جمعاً ۳۰ میلیون تومان) درآمد داشتست، در ریف حذف یارانه قرار می‌گرفت. اگر بعد خانوار دوفره به‌باشند، مبنای حذف یارانه درآمدی معادل ۳۰٫۷۵ برابر حداقل حقوق سال تعیین‌شده در بودجه سال ۱۴۰۳ (۳۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان) بود. در خانوار سه‌نفره، مجموع درآمد برای حذف یارانه ۴۰٫۵ برابر حداقل حقوق سال ۱۴۰۳ حدود ۴۵ میلیون تومان برآورد شده‌است. در خانوار چهارنفره، ۵۰٫۲۵ برابر حداقل حقوق سال مسال گذشته که ۵۲ میلیون و ۲۵۰ هزار تومان برآورد شده، است. در خانوار پنج‌نفره، مبنای حذف یارانه، داشتن درآمدی معادل ۶ برابر حقوق در بودجه سال ۱۴۰۳ که ۶۰ میلیون تومان است.

۲ حذف یارانه براساس تراکنش‌های خرید ماهانه

برای خانوار یک‌نفره، اگر میانگین ماهانه خرید مجموع کارت‌های بانکی ۵۰ میلیون تومان باشد، فرد در ریف حذف یارانه قرار می‌گیرد. در خانوار دوفره این مقدار ۶۰ میلیون و ۲۵۰ هزار تومان، در خانوار سه‌نفره ۷۵ میلیون تومان، در خانوار چهارنفره ۸۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان و در خانوار پنج‌نفره این میزان ۱۰۰ میلیون تومان است.

۳ حذف یارانه براساس دارایی‌های ملکی

براساس مصو به هیئت‌وزیران، خانوارهایی که ارزش مجموع املاک و مستغلات آن‌ها (مانند باغ و یلاهای مجلل) بیش از ۳۵ میلیارد تومان باشد، مشمول قطع یارانه خواهند شد.

۴ حذف یارانه براساس خودروهای لوکس

خانوارهایی که دارای یک خودروی لوکس یا چند خودروی سواروی یا وانت دوکابین با مجموع ارزش سه میلیارد تومان باشند، از لیست دریافت یارانه خارج می‌شوند.

۵ حذف یارانه براساس سفرهای خارجی

خانوارهایی که بیش از ۵ سفر خارجی در یک سال داشته باشند، دیگر مشمول دریافت یارانه نخواهند بود.

۶ حذف یارانه براساس اقامت در خارج از کشور

ایرانیان مقیم خارج از کششور، براساس اعلام وزارت امور خارجه، از لیست یارانه‌بگیران حذف خواهند شد.

۱ دهک‌بندی بدون لحاظ اطلاعات مسکن!

تشخیص افراد مستحق در سیاست‌های رفاهی ایران به‌رغم وجود داده‌های زیاد از گردش حساب، درآمدها و هزینه‌ها و… کار دشواری است. شاید یکی از دلایل آن، فقدان توجه سیاست‌گذار در ایران به موضوع مالیات‌بردرآمد اشخاص است. به عبارتی چون ارتباط سیستمی بین درآمد و هزینه افراد، درآمدهای اتفاقی افراد، بیمه و تأمین اجتماعی با سیستم مالیاتی و همچنین داده‌های اشتغال با سیستم مالیاتی و بیمه‌برقرار نیست، دولت اطلاعات دقیق چندانی از وضعیت رفاهی اغلب خانوارهای کشور ندارد. این موضوع موجب‌شده در ایران دولت‌ها کار دشواری برای تشخیص ارقام موجود در گردش حساب‌های افراد داشته‌باشد، یعنی مشخص نیست رقمی که در گردش حساب افراد جای‌جای می‌شود، پرداخت قرض و دیون است، تسهیلات و وام است (به‌ویژه وام صندوق‌های قایمی و دوره‌می) یا گردش حساب دلالتی و نوسان‌گیری و سفته‌بازی با درآمد ناشی از فعالیت در بخش غیررسمی اقتصاد. اما تنها راه قابل‌اتکایی که وجود دارد، درآمد کارگران و کارمندان دارای بیمه و شـاغل بخش رسمی است اقتصاد که دولت هم همواره سعی کرده از این گروه مالیات بگیرد. ایسن عدم امکان تقاطع‌گیری از داده‌های درآمد و هزینه خانوار در یکی از مهم‌ترین داده‌های دارایی خانوار هم دیده می‌شود. با وجود اینکه ملک و زمین از گذشته‌های بسیار دور در ایران به‌عنوان یک ابزار بزرگ برای سرمایه‌گذاری و حفظ ارزش دارایی مورد توجه مردم بوده، اما با گسترش اسناد عادی (قولنامه‌ها) دولت اطلاعات چندانی از مالکیت افراد در این بخش نداشته‌است. در حالی‌که معمولاً بخش بزرگی از دارایی افراد صاحب‌ملک و زمین در این بخش نگهداری می‌شود. در شاخص‌های ۶ گانه هیئت‌وزیران برای دهک‌بندی نیز گفته شده یکی از این شاخص‌ها، حذف یارانه براساس دارایی‌های ملکی است. بااین‌حال براساس مصو به هیئت‌وزیران، خانوارهایی که ارزش مجموع املاک و مستغلات آن‌ها (مانند باغ و یلاهای مجلل) بیش از ۳۵ میلیارد تومان باشد، مشمول قطع یارانه خواهند شد. این موضوع یعنی عملاً بخش عمده خانوارهای دارای ملک و زمین از این قاعده مستثنی هستند.

اهمیت داده‌های مالکیت مسکن در استحقاق‌سنجی رفاهی تا آنجایی است که برای نمونه، در مناطق شهری کشور مان حدود ۶٫۷ میلیون خانوار معادل ۳۱ درصد از جمعیت فاقد مسکن بوده (مستاجرند) که به‌واسطه سهم بالای مسکن در سبد معیشت آنها، این موضوع منجر به فقر مسکن در آنها شده‌است. براساس تعاریف بین‌المللی، فقر مسکن زمانی اتفاق می‌افتد که فرد بیش از ۳۰ درصد از درآمد خود را صرف هزینه مسکن (اجاره‌ماهانه) کند. این عدد در حالی است که براساس داده‌های مرکز آمار ایران، در سال ۱۴۰۲ سهم مسکن از هزینه‌های خانوار شهر در کل کشور به ۴٫۴ درصد رسیده و این میزان در استان تهران نزدیک به ۵٫۶ درصد، در البرز نزدیک به ۴٫۵ درصد، در استان فارس ۴٫۲ درصد، در گیلان ۴٫۴ درصد، در همدان ۴۰٫۵ درصد و در استان‌های اصفهان و قزوین نیز این میزان نزدیک به ۳۹ درصد است. این اعداد به ما می‌گوید هر دهک‌بندی که بدون توجه به وضعیت مالکیت مسکن و حتی مالکیت زمین باشد، آثار رفاهی خود را خشی خواهد کرد.

اماداده‌های قابل‌تأمل دیگر، وضعیت تعدادمسکن در میان مسکن‌است. براساس داده‌های رسمی، در سال ۱۴۰۲ از تعداد ۲۱ میلیون و ۶۸۲ هزار خانوار شهری، ۳۱ درصد از آنان (۶٫۷ میلیون خانوار) فاقد مسکن و مستأجر بوده، ۳٫۳ درصد از

خانوارها (۵٫۵ میلیون خانوار) یک ملک داشته، ۱۱٫۷ درصد از خانوارها (۲٫۵ میلیون خانوار) دارای دو ملک و ۴ درصد از خانوارها (۸۶۷ هزار خانوار) دارای بیش از دو ملک بوده‌اند.

۱ حذف یارانه با خودروی لوکس

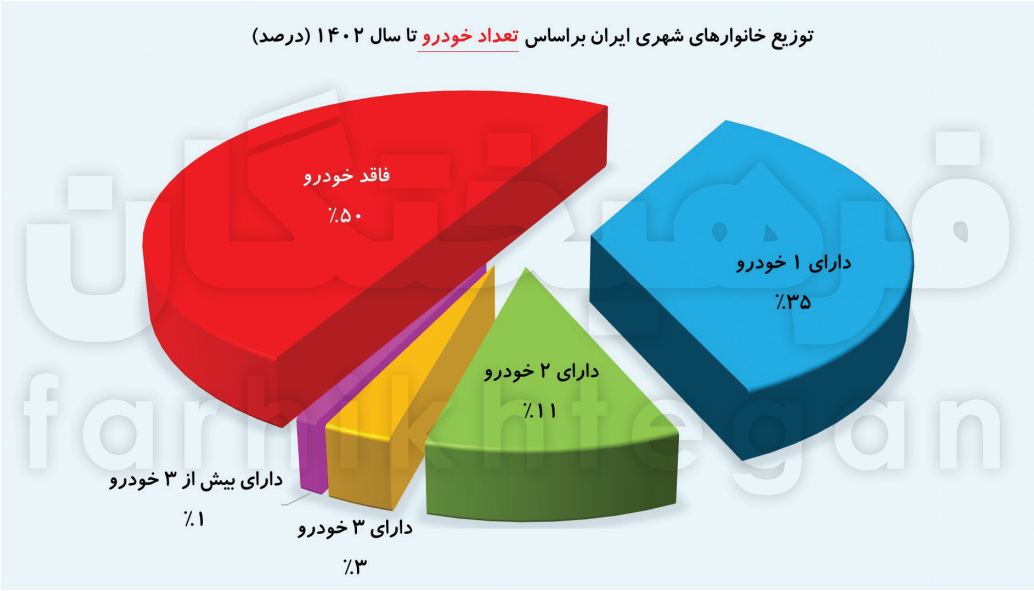
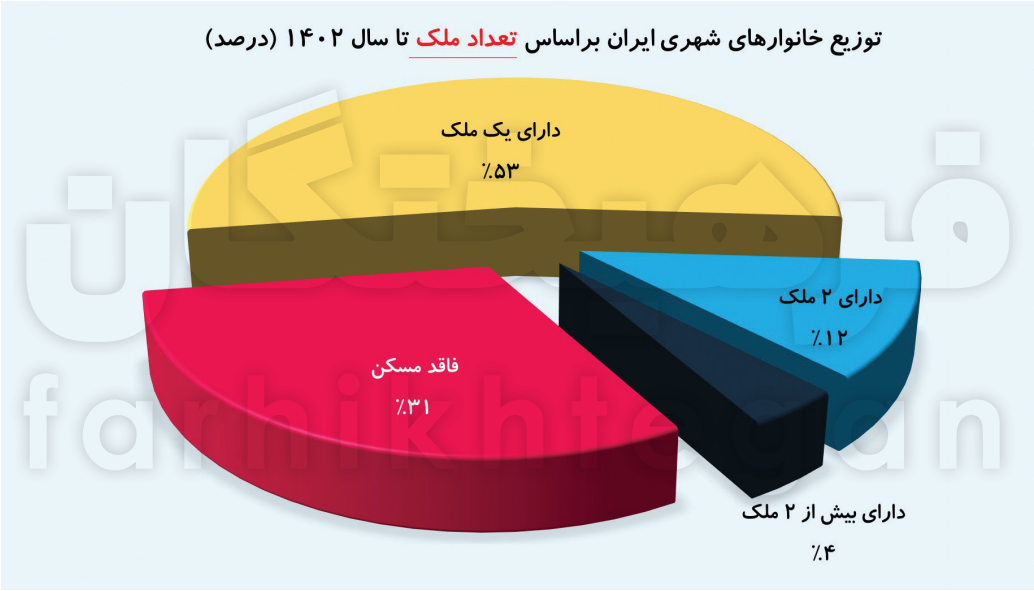
یکی از شاخص‌های حذف یارانه افراد، حذف یارانه براساس خودروهای لوکس است. براساس مصوبه هیئت‌وزیران، خانوارهایی که دارای یک یا چند خودروی سواری یا وانت دوکابین با مجموع ارزش ۳ میلیارد تومان باشند، از لیست دریافت یارانه خارج می‌شوند. بررسی داده‌های رسمی نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۲ از ۲۱ میلیون و ۶۸۲ هزار خانوار شهری، ۵۰ درصد از خانوارها فاقد خودرو، ۳۵ درصد دارای یک خودرو، ۱۱ درصد از خانوارها دارای ۲ خودرو، ۳ درصد دارای ۳ خودرو و یک درصد از خانوارها نیز دارای بیش از ۳ خودرو بوده‌اند. به عبارتی، ۸۰٫۸ میلیون خانوار شهری فاقد خودرو هستند، حدود ۷٫۶ میلیون خانوار دارای یک خودرو، ۲٫۴ میلیون خانوار دارای ۲ خودرو، ۶۵۰ هزار خانوار دارای ۳ خودرو و ۲۱۷ هزار خانوار نیز دارای بیش از سه خودرو هستند.

۱ تجربه تلخ سهام عدالت تکرار نشود

تجربه توزیع سهام عدالت در دولت احمدی‌نژاد یکی از موارد قابل تأملی است که نشان می‌دهد در فقدان اطلاعات جامع و دقیق از وضعیت رفاهی خانوارها، سیاست‌های حمایتی دولت ممکن است نتیجه عکس دهد.

موضوع از این قرار است که با ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی از سوی مقام‌معظم رهبری در ابتدای خردادماه ۱۳۸۴ و پس از آن، با درخواست رئیس‌جمهور وقت از رهبر انقلاب و موافقت ایشان با توزیع گسترده سهام شرکت‌های زیر مجموعه اصل ۴۴ قانون اساسی با هدف تأمین عدالت اجتماعی، فقرزدایی و گسترش سهم بخش تعاون در اقتصاد ایران، توزیع سهام عدالت از آبان‌ماه ۱۳۸۴ به تصویب هیئت وزیران رسید. این طرح به‌عنوان یک جراحی بزرگ اقتصادی – اجتماعی از همان ابتدا با چالش‌های مختلفی در اجرا روبرو شد. یکی از چالش‌های اصلی طرح، سازوکار شناسایی مشمولان بود. قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ صراحتاً دولت را مکلف می‌کرد مشمولان دریافت سهام عدالت از ۶ دهک پایین درآمدی را شناسایی کند، اما در نهایت آنچه در اجرا اتفاق افتاد، وارد کردن دهک‌های جمعیتی یا اقتصـار مختلف در طرح به‌جای دهک‌های درآمدی بود.

براساس داده‌های پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان (زیر مجموعه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی)، پس از اجرای طرح توزیع سهام عدالت، حدود ۴۲ درصد (۲۰٫۸ میلیون نفر) از افراد واقع در دهک‌های یک تا ۶ که گروه‌های هدف سهام عدالت بودند سهام عدالت نگرفتند. همچنین در دهک‌های ۱۰ تا ۱۰ که اصلاً جزء گروه‌های هدف طرح اعطای سهام عدالت نبودند، ۱۷٫۵ میلیون نفر سهام دریافت کرده‌اند. بررسی‌ها حکایت از آن دارد که یکی از دلایل اصلی ناکارآمدی و عدم اصابت منافع طرح توزیع سهام عدالت به گروه‌های هدف (۶ دهک اول)، فقدان یک پایگاه اطلاعات اقتصادی خانوارها بوده که منجر شده دولت‌های نهم و دهم سهام عدالت را به‌جای دهک‌های درآمدی، به قشرها و دهک‌های جمعیتی اعطا کند.

نگاهی به تلفات انرژی برق در ایران و جهان

سیدسعید میرشریفی کارشناس انرژی

وقتی در مورد تلفات صحبت به میان می‌آید، مطالب‌یاد کمی دقیق‌و ساختار یافته باشد. تلفات برق در کلیه کشورهای دود بخش تلفات فنی و غیر فنی تقسیم می‌شود، لذا بیان عدد مطلق برای معادل انرژی برق هدر رفته در کشور که حاصل جمع هر دو مؤلفه باشد، معیار خواهد بود. طبق آنچه بیان شد، بخشی از تلفات برق کشور مربوط به بخش غیر فنی است، نظیر استفاده غیر مجاز از شبکه عمومی برق کشور، دستکاری شمارشگر (کنورها) و عدم دقت مناسب دستگاه‌های اندازه‌گیری. متأسفانه ظهور پدیده استخراج رمز ارز آن هم به صورت غیر مجاز، به این موضوع دامن زده و موجب افزایش سهم تلفات غیر فنی برق شده است که تعدی مستقیم به حقوق عامه مردم (حق الناس) می‌باشد، البته وزارت نیرو برای هر یک از این موارد غیر فنی برنامه عملیاتی داشته و دارد.

حال سوال اینجاست که آیا تلفات انرژی کشورمان در حوزه برق در مقایسه با سایر کشورهای جهان زیاد است یا خیر؟ در ادامه با نگاه به آمارهای رسمی جهانی و مقایسه عملکرد ایران و جهان در بازه‌ای ۱۶ ساله، یعنی سال‌های (۲۰۲۳-۲۰۰۷ میلادی) معادل سسال‌های (۱۴۰۲-۱۳۸۶ شمسی)، به این سؤال پاسخ داده می‌شود.

با نگاهی اجمالی به دو نمودار قبل مشخص می‌شود:

طبق شاخص نسبت تلفات به مجموع تولید و واردات برق کشورهای منتخب جهان، در سال ۲۰۰۷ (دوره قبلی مطالعه)، مقدار این شاخص برای ایران ۲۱/۵٪ و متوسط جهانی ۸/۶٪ بوده و وضعیت این شاخص در سال ۲۰۲۳ (دوره اخیر مطالعه)، برای ایران ۱۰٪ و متوسط جهانی ۶/۶٪ شده است. خوشبختانه به نظر می‌آید، با اقدامات انجام شده در حدود ۱۶ سال اخیر، در وزارت نیرو (شرکت توانیر و شرکت‌های تابعه)، مجموع تلفات برق کشور، شامل فنی و غیر فنی (انشعاب غیر مجاز و…) به شدت کاهش پیدا کرده و ایران به جای کسب رتبه دوم در بیشترین تلفات برق جهان در سال ۲۰۰۷ در زمره کشورهای روه به پیشرفت در این شاخص در سال ۲۰۲۳ قرار گیرد. شاهد آن کشورهایی مانند ترکیه و اوکراین هستند که قبلاً تلفات

گروه‌های اجتماعی موثر است. در این بین، شبکه برق اسپانیا از نظر وسعت، پراکندگی ونوع بار به شبکه برق ایران نزدیک‌تر و قابل مقایسه‌تر است و طبق آمار میزان تلفات برق در ایران کمی بیش از ۱۰ درصد و در اسپانیا حدود ۹ درصد تعیین شده‌است. در سال ۲۰۲۳، کمترین تلفات برق مربوط به کشورهای کره جنوبی با ۳/۳٪ و چین ۳/۵٪ و بیشترین تلفات شبکه انتقال توزیع و فوق توزیع مربوط به مصر با عدد ۲۱/۸ درصد است. بعد از مصر، هند با عدد ۱۶/۶ درصد، پاکستان ۱۵/۱ درصد، برزیل ۱۴/۸ درصد، مکزیک ۱۲ درصد، همگی قبل از ایران، بیشترین میزان تلفات برق را دارند و از کشورهایی که میزان تلفات آنها کمتر از ایران است، می‌توان به آفریقای جنوبی ۹/۹ درصد، انگلستان ۹/۶ درصد، ترکیه ۹/۲ درصد و عربستان ۹/۱ درصد اشاره نمود. این در حالی است که میانگین جهان در میزان تلفات شبکه برق در سال ۲۰۲۳، حدود ۶/۹ درصد اعلام شده و کشورهای فرانسه با ۶٫۷ درصد، ارمنستان ۶ درصد، ایتالیا ۵٫۷ درصد، کانادا ۵ درصد، آمریکا، ژاپن و آلمان با ۴/۴ درصد کمتر از میانگین جهانی تلفات در شبکه برق دارند.

۱ برخی از برنامه‌های وزارت نیرو

وزارت نیرو در دولت‌های سیزدهم و چهاردهم منطبق با برنامه هفتم توسعه در راستای افزایش بهره‌وری (راندمان انرژی) و کاهش تلفات شبکه تولید، انتقال و توزیع اقداماتی انجام داده است که عبارتند از:

- افزایش راندمان واحدهای نیروگاهی مورد بهره‌برداری از راندمان حدود ۳۷٪ به ۴۴٪ با اصلاح فرایندها، بویلر و برج خنک‌کننده و…
- به مرور حذف و در صورت امکان تعمیر واحدهای نیروگاهی فرسوده.
- تکمیل بخش بخار نیروگاههای سیکل ترکیبی با واحدهای گازی مورد بهره‌برداری در راستای افزایش راندمان و جلوگیری از هدررفت حرارت خروجی (اکزور) واحدهای گازی.
- طرح تشویق: در حوزه نیروگاه‌های مقیاس کوچک (تولید پراکنده) در صورت بازسازی و افزایش راندمان مولدهای تولید پراکنده قبیمی، خرید انرژی تولیدشده با نرخ بسیار بالاتر انجام می‌شود.

۵- جانمایی مناسب‌تر نیروگاه‌های جدیدالاحداث.

۶- برنامه‌ریزی توسعه جدی واحدهای تولید پراکنده و احداث آنها در مجاورت نقاط مصرف که باعث کاهش تلفات شبکه می‌گردد.

۱ در بخش‌های انتقال، فوق توزیع و توزیع

- ۱- بند ۶ بخش تولید، این اقدام اثر مستقیم در کاهش تلفات شبکه برق در بخش‌های انتقال، فوق توزیع و توزیع دارد.
- ۲- تعمیر و نگهداری اساسی و در حد امکان نوسازی تجهیزات شبکه انتقال، فوق توزیع و توزیع.
- ۳- با استفاده از خازن موازی، آزادسازی ظرفیت خطوط (کاهش تبادل توان راکتیو) و با استفاده خازن سری، کاهش امپدانس خط و نیز استفاده از دستگاه AVR و ادوات FACTS در راستای کاهش تلفات خطوط.
- ۴- کاهش طول شبکه‌های فشار ضعیف.
- ۵- جایگزینی هادی‌های سسی با خودنگهدار در شبکه‌های توزیع.
- ۶- استفاده از هادی‌های پر ظرفیت.
- ۷- نصب کنتور هوشمند و شتاب‌گیری نصب آنها در سال ۱۴۰۳ در راستای رؤیت‌پذیری و کنترل‌پذیری شبکه که منجر به امکان داده‌کاوی و کشف مصارف غیر مجاز (از جمله رمز ارزهای غیر مجاز) نیز می‌شود.
- ۸- اطلاع‌رسانی همه‌جانبه و تلاش برای فرهنگ‌سازی استفاده از وسایل برقی بارده انرژی بالا (کم مصرف).
- این موارد همگی در راستای کاهش تلفات شبکه هستند، ولی بودجه مناسب رانیز می‌طلبد.

۱ سخن پایانی

با توجه به مطالب فوق، تمامی این اقدامات در جهت کاهش تلفات شبکه برق (تولید، انتقال، فوق توزیع و توزیع) بوده و منجر به کاهش مصرف سوخت فسیلی و افزایش بهره‌وری انرژی شده و در نهایت عاملی برای تبدیل کشور مان از کشوری در حال توسعه به کشوری توسعه‌یافته است و از همه مهم‌تر آینده فرزندانمان را برای زندگی بهتر تضمین خواهد کرد.

مدیر مسئول:

■ محمد امین ایمانجانی

قائم‌مقام مدیرمسئول:

■ مسعود فروغی

سرردبیر:

■ محمد زعیم‌زاده

تلفن و فکس:

■ ۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵

کدپستی:

■ ۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶

چاپ:

■ چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

نشانی:

■ خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری

■ روی‌روی ساختمان بورس

■ ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم